

Q.P. Code : 32105

First Semester B.A./B.Sc./B.Sc.(FAD)/B.S.I.D./ B.S.R.S./
B.V.A.A./ B.V.I.S. Degree Examination, November/December 2019

(CBCS – Freshers)

Language Sanskrit

Paper I – RAGHUVAMSHAVAM, CANTO-I, GRAMMAR AND
COMPREHENSION

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to Candidates :

- 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English.
- 2) Q.No. I, V and VI should be answered in Sanskrit.

I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत।

(10 × 1 = 10)

Select the correct answer :

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

1. कविकुलगुरुः कः ?
(a) बालमिकिः (b) व्यास
(c) कालिदासः (d) बाणः
2. किरातार्जुनीयस्य कर्ता कः ?
(a) माघः (b) कालिदासः
(c) श्रीहर्षः (d) भारविः
3. दिलीपः कथा शप्तः आसीते ?
(a) कामधेत्वा (b) नन्दिन्याः
(c) पार्वत्या (d) गङ्गया
4. आजन्मशुद्धाः के ?
(a) रघुवंशजाः (b) भार्गवाः
(c) क्षत्रियाः (d) चन्द्रवंशजाः
5. दिलीपः सुदक्षिणा च कस्य आश्रमं जग्मतुः ?
(a) वामदेवस्य (b) विश्वमित्रस्य
(c) वसिकस्य (d) अगस्त्यस्य

6. दिलीपः यज्ञाय कां दुदोह ?
(a) दिवम्
(b) शाम्
(c) नन्दिनीम्
(d) सुरभिम
7. वसिष्ठस्य पत्नी का ?
(a) लोपामुद्रा
(b) अहल्या
(c) अरुन्धती
(d) अनसूया
8. रघुवंशजाः कदा अभ्यस्तविद्याः आसन् ?
(a) शैशवे
(b) वार्धक्ये
(c) यौवने
(d) कौमारे
9. दिलीपः कासां भूत्यर्थं बलिमग्रहीत् ?
(a) देवानाम्
(b) अत्मनाम्
(c) प्रजानाम्
(d) स्वजानानम्
10. वसिष्ठस्य होमधेनोः नाम किम् ?
(a) कपिला
(b) तुङ्गभाद्रा
(c) नन्दिनी
(d) गौरी

II. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत।

Answer any **TWO** of the following :

(2 × 10 = 20)

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ :

1. कालिदासस्य देश - काल - कृतिः जीवनं विषयान् अधिकृत्य लिखत।
Write an essay of place, date, works and life of kalidasa.
ಕಾಳಿದಾಸನ ದೇಶ, ಕಾಲ ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಜೀವನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
2. दिलीपस्य राज्यभारदक्षतां वर्णयत।
Describe Dilipa's administrative skills.
दिलीपस्य राज्यभारदक्षतां वर्णयत।
3. दिलीपस्य वसिष्ठाश्रमप्रयाणं वर्णयत।
Describe Dilipa's journey to Vasishtashrama.
दिलीपस्य वसिष्ठाश्रमप्रयाणं वर्णयत।

Q.P. Code : 32105

III. त्रयाणां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत।

(3 × 4 = 12)

Translate and explain any **THREE** of the shlokas :

ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಭಾವಾರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

1. ऋ सूर्यप्रभवो वंशः ऋ चाल्पविषया मतिः
तितीर्षुर्दुस्तरं मोहदुडुपेनास्मि सगरम्॥
2. वैवस्वतो मनुर्नाम माननीयो मनिषिणाम्।
आसीन्महीक्षितामाद्यः प्रणवः छन्दसाभिव॥
3. जुगोपात्मानमत्रस्तः भेजे धर्मभनातुरः।
अगृध्नुराददे सोऽर्थमसक्तः सुखमन्वभूत्॥
4. तस्य दाक्षिण्यरुढेन नाम्ना मगधवंशजा।
पत्नी सुदक्षिणेत्यासीदध्वरस्येव दक्षिणा॥
5. अथवा कृतवाग्द्वारे वंशोऽस्मिन् पूर्वसूरि भिः।
मणौ वज्रसभुक्तीर्णे सूत्रस्योवस्ति मे गतिः।

IV. वाक्यद्वयोः ससन्दर्भं विवृणुत।

(2 × 4 = 8)

Explain with reference to context any **TWO** of the following :

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ :

1. हेमनः संलक्ष्यते ह्यग्नौ विशुद्धिः श्यामिकापि वा।
2. दिलीप इति राजेन्दुः इन्दुः क्षीरनिधाविव।
3. स पिता पितरस्तासां केवलं जन्महेतवः।
4. तस्य धर्मरचेरासीत् वृद्धत्वं जरसा विना।

Q.P. Code : 32105

V. संस्कृतभाषया उत्तराणि लिखत।

Answer in Sanskrit.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ :

(अ) पञ्चानां विभाज्य सन्धिनाम लिखत।

(5 × 1 = 5)

1. योगेनान्ते	2. विभवोऽपि
3. राजेन्दु	4. ह्यग्नौ
5. यथौषधम्	6. फलानुमेयाः
7. तावपि	8. महर्षेः

(आ) पञ्चानां लकार पुरुष वचनानि लिखत।

(5 × 1 = 5)

1. अस्ति	2. रामिष्याभि
3. भेजे	4. बन्दे
5. अक्रीडन्	6. अवेही
7. भव	8. ददोह

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नाम् उत्तरीणि लिखत।

(5 × 2 = 10)

पर्यावरणस्य रक्षायै सर्वप्रथमम् अस्माभिः गृहस्य प्राङ्गणे पुष्पापादपाः रोपाणीयाः। राजमार्गम् अभ्यतः छायावृक्षाः भवेयुः। इन्धनार्थं द्रुमाः न चेदनीयाः। गृहं स्वच्छं सुप्रकाशितं च भवेत्। गृहस्य अवकरः गृहात् दूरे निर्दिष्टस्थाने एव स्थापनीयः। वृक्ष वायुमण्डलं निर्मलं कुर्वन्ति। अतः वृक्षारोपणम् अस्माकं नैतिकं कर्तव्यमस्ति॥

उत्तरत :

1. गृहं कथं भवेत्?
2. पर्यावरणस्य रक्षायै सर्वप्रथमं किं कर्तव्यम्?
3. अस्माकं नैतिकं कर्तव्यं किम्?
4. अवकरः कुत्र स्थापनीयः?
5. वृक्षाः किं कुर्वन्ति?